

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 5/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maantielain 5 ja 42 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä helmikuuta 2013 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
eduskunnalle laiksi maantielain 5 ja 42 §:n
muuttamisesta (HE 195/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Janne Mänttari ja ylitarkasta-
ja Olessia Manner, liikenne- ja viestintämi-
nisteriö

- johtava asiantuntija Martti Hänninen, Ener-
giamarkkinavirasto
- lakimies Seppo Kaasinen, Liikennevirasto
- johtaja Jukka Lehtinen, Keski-Suomen elin-
keino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- toimitusjohtaja Petri Nuutinen, Johtotieto Oy
- lakiasiaintohtaja Mika Enäjärvi, FiCom.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Kaakkois-Suomen työvoima- ja elinkeino-
keskus
- Energiateollisuus ry
- Suomen Kaasuyhdistys
- Vesilaitosyhdistys.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan maantielakia muutetta-
vaksi niin, että sähkö- ja viestintäjohtojen sekä
muiden yhteiskunnan toiminnan kannalta välttä-
mättömien rakenteiden, rakennelmien ja laittei-
den sijoittaminen tiealueelle helpottuu. Jatkossa
tienpitoviranomaisen olisi myönnettävä sijoit-
tamislupa tiealueelle, jos toimenpiteestä ei ai-
heudu vaaraa liikenteelle tai vähäistä suurempaa
haittaa tienpidolle. Maantien tiealueen muo-

dostavaa aluetta myös laajennettaisiin niin, että
siihen kuuluisivat myös tiehen välittömästi liit-
tyvät alueet, jotka uuden tien tekemisen tai tien
parantamisen yhteydessä tarvitaan yhteiskun-
nan toiminnan kannalta välttämättömien raken-
teiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamista
varten.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivä-
nä kesäkuuta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esityksellä pyritään helpottamaan mm. sähkö- ja viestintäkaapeleiden sekä muiden vastaavien yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamista tiealueelle. Erityisenä tavoitteena on edistää sähköjohtojen maakaapelointia ja parantaa tätä kautta sähköjakelun toimintavarmuutta. Valiokunta pitää näitä esityksen tavoitteita erittäin kannatettavina sekä yhteiskunnan toiminnan kannalta elintärkeiden toimintojen näkökulmasta että mm. sääilmiöiden aiheuttamien erilaisten ongelmien ehkäisemisen kannalta.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esityksessä on haettu toimivaa kompromissia turvallisuuden ja toisaalta tiealueiden nykyistä vapaamman hyödyntämisen välillä. Erilaisten kaapeleiden, johtojen ja putkien sijoittamisella tiealueelle voidaan saavuttaa huomattavia kustannussäästöjä. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että tässä toiminnassa otetaan erityisesti huomioon liikenteen turvallisuus ja tienpidon vaatimukset.

Esityksen mukaan tienpitoviranomaisen on myönnettävä yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien kaapeleiden ja johtojen sijoittamislupa tiealueelle, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Lupaehdot siten kevennettäisiin näiden kaapeleiden osalta, sillä voimassa olevan lain mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpiteestä ei aiheudu haittaa tienpidolle. Valiokunta pitää hyvänä, että lupamenettelyä pyritään helpottamaan ja myös nopeuttamaan nykyisestä.

Esityksen perusteella tiealueen muodostavaa aluetta myös laajennettaisiin siten, että siihen kuuluisivat jatkossa myös tiehen välittömästi liittyvät alueet, jotka uuden tien rakentamisen tai

tien parantamisen yhteydessä tarvitaan yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien kaapeleiden ja muiden rakenteiden sijoittamista varten. Valiokunta pitää tärkeänä, että tie- ja aluesuunnittelussa otetaan pitkäjänteisesti huomioon kaapeleiden ja muiden rakenteiden sijoittamistarpeet. Vastaavasti myös kaapeleita sijoitettaessa tulee toimia pitkäjänteisesti siten, että toteutuksessa otetaan huomioon mahdollisesti tulossa olevat tiehankkeet, esimerkiksi sijoittamalla kaapelit tarvittaessa riittävän etäälle tiestä, jotta kaapeleita ei jouduta turhaan kaivamaan uudelleen ylös tulossa olevan tiehankkeen yhteydessä.

Valiokunta korostaa, että esityksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että mm. viestintä- ja sähköyhtiöiden sekä myös kilpailevien yritysten välinen yhteistyö ja koordinointi hankkeiden toteutuksessa toimii nykyistä huomattavasti tehokkaammin. Yhteistyöllä tulisi pyrkiä myös siihen, että tienkäyttöä haittaavia kaivuutöitä tehtäisiin mahdollisimman vähän. Käytännön kokemusten myötä jatkossa on myös tarvittaessa mahdollista arvioida, tulisiko yhteistyöstä säätää laissa riittävän koordinointivarmistamiseksi.

Kaapeleiden paikoista ei nykyisellään ole aina saatavissa tarkkaa tietoa, ja erityisesti sähkökaapeli voi aiheuttaa merkittävän turvallisuusriskin, jos sen sijaintia ei tiedetä. Toimijoiden tehokkaan yhteistyön mahdollistamiseksi on välttämätöntä panostaa kaapeleiden sijaintia koskevan keskitetyn ja avoimen sähköisen tietokannan kehittämiseen sekä hankkeiden suunnittelun ja ajoittamisen koordinoimiseksi että myös tiealueella työskentelevien henkilöiden turvallisuuden varmistamiseksi. Valiokunta katsoo, että kaapeleiden paikkaa koskevan tiedon tulisi olla mahdollisimman pian saatavilla siten, että kaivuutyötä konkreettisesti toteuttavalla kaivurin käyttäjällä on sähköisesti saatavissa ajantasainen, riittävän yksityiskohtainen ja helposti hyödynnettävissä oleva tieto kaikista kaivuupaikalla sijaitsevista kaapeleista.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että kaikilla toimijoilla tulisi olla saatavilla tieto myös eri hankkeista ja niiden työvaiheista siten, että hankkeet voidaan ajoittaa järkevästi ja kordinoida niiden toteutus tarkoituksenmukaisella tavalla keskenään. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että kaapeleiden sijaintitietojen julkisuuden astetta olisi tarpeen arvioida järjestelmän toteutusvaiheessa myös yhteiskunnan turvallisuuden näkökulmasta. Valiokunta pitää tärkeänä, että kaapeleiden sijaintia koskevien tietojen tulee olla jatkossa käytettävissä myös erilaisiin viranomaistarpeisiin.

Valiokunta toteaa, että mahdollisten kaapeleiden suojaputkien käyttömahdollisuuksia tulee arvioida resurssien salliessa erityisesti siellä,

missä suojaputkella voidaan selkeästi helpottaa uusien kaapeleiden asentamista tulevien tarpeiden mukaisesti myöhemmin tai vähentää liikennettä haittaavia asennustöitä esimerkiksi yksityisteiden kohdalla. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että tienpitäjälle maksettavan ns. haittakorvausmaksun laajemman käyttöönoton tarvetta arvioidaan erityisesti yksityisteiden ja yksityisten maiden osalta jatkossa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Kalle Jokinen /kok
vpj. Osmo Kokko /ps
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Thomas Blomqvist /r
Ari Jalonen /ps
Merja Kuusisto /sd
Suna Kymäläinen /sd

Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /kok
Eila Tiainen /vas
Reijo Tossavainen /ps
Oras Tynkkynen /vihr
Mirja Vehkaperä /kesk
vjäs. Tuula Peltonen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.